

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Pohjois-Karjalan hallitusohjelmataavoitteet 2027–2031

Kuva: Heinäveden kunta / Antti Ryyminen

On vain yksi Pohjois-Karjala ja se on tärkeä osa koko Suomen tulevaisuutta

Pohjois-Karjala oli vahvalla nousun tiellä koronapandemian jälkeen, talous toipui jopa koko maata nopeammin. Maakunta oli osa avointa Eurooppaa, jossa raja oli suuri mahdollisuus. Ukrainan sodan aiheuttama muutos ei ole ollut yksittäinen sokki, vaan laaja-alainen rakennemuutos. Rajakaupan hiipuminen, matkailun romahtaminen ja logististen yhteyksien katkeaminen ovat heikentäneet yritysten toimintaedellytyksiä ja investointihalukkuutta sekä paljastaneet itäisen Suomen liikenneväylien jälkeenjääneisyyden.

Uudet kasvunlähteet eivät ole vielä ehtineet korvata vanhoja. Samalla maakunnan asema on muuttunut strategisesti. Aiemmin raja nähtiin ennen kaikkea taloudellisena mahdollisuutena, nyt se on osa Euroopan unionin ja Naton ulkorajaa. Pohjois-Karjalan elinvoiman kehittäminen tuleekin nähdä osana turvallisuuspolitiikkaa, huoltovarmuutta ja varautumista – vahva maakunta on turvallisin maakunta.

Pohjois-Karjalassa on tunnistettu merkittävä, noin 2,7 miljardin euron investointipotentiaali erityisesti energia-hankkeissa. Kehitystä jarruttavat rakenteelliset esteet, kuten puutteellinen energia- ja liikenneinfra sekä alueen erityisolosuhteet – esimerkiksi tuulivoiman rakentamista rajoittavat puolustukselliset tekijät. Maakunta ei itse voi näitä ratkaista, vaan ne kuuluvat valtion toimivaltaan.

Haasteet tiedetään, nyt ne pitää selittää konkreettisesti

Itäisen Suomen kehittämiseksi on laadittu ohjelmia ja toimenpidekokonaisuuksia 1990-luvulta lähtien. Taustalla ovat samat haasteet: heikompi työllisyyskehitys, pääomien niukkuus, väestökehitys ja investointien vähäisyys.

Yhteistä näille ohjelmille on kuitenkin ollut se, että toimenpano on jäänyt puutteelliseksi. Siksi Suomi ei tarvitse

enää uutta ohjelmaa kuvaamaan ongelmia. Suomi tarvitsee rajamaakuntien ohjelman, joka keskittyy toimeenpanoon: konkreettisiin investointeihin, kohdennettuihin rahoitusinstrumentteihin ja päätöksiin, jotka muuttavat kehityksen suunnan.

Tämä tarkoittaa erityisratkaisuja rahoitukseen, infrastruktuuriin, osaamiseen ja yritystoiminnan edellytyksiin – ratkaisuja, jotka tunnistavat rajamaakuntien poikkeuksellisen aseman.

Pohjois-Karjala on nähtävä kasvun alustana

Miksi muutos tarvitaan? Pohjois-Karjalan on alue, jossa voidaan ratkaista monia aikamme keskeisiä haasteita. Puhdas siirtymä, energiaomavaraisuus, kiertotalous ja teknologinen osaaminen ovat huippuluokkaa. Itäisessä Suomessa on mahdollista synnyttää merkittäviä energia- ja teollisuusinvestointeja sekä uusia työpaikkoja, jotka tukevat koko Suomen talouskasvua.

Keskeinen kysymys ei siis ole, miten Pohjois-Karjala selviää, vaan miten sen potentiaali otetaan käyttöön. Pohjois-Karjalaa ei tule nähdä tukialueena tai puskurivyöhykkeenä, vaan alustana kasvulle. Tämä on kansallista kasvupolitiikkaa ja alueet kasvun edellytys.

Kun investoinnit kohdennetaan oikein – energiaan, infrastruktuuriin, osaamiseen ja yritystoiminnan edellytyksiin – Pohjois-Karjala voi tuottaa Suomelle uutta kasvua, vientä ja työpaikkoja.

Panostukset Pohjois-Karjalaan eivät ole kustannus, vaan investointi koko Suomen tulevaisuuteen. Suomen kasvu, kilpailukyky ja huoltovarmuus rakentuvat vahvoille maakunnille, niiden osaamiselle ja kyvyille uudistua.

**YLLÄTTÄVISTÄ PAIKOISTA
TURVALLISUUS
YHTEISÖISTÄ
KASVU SYNTYY**

POHJOIS-KARJALA

1 EU-rahoituksen merkitys korostuu Pohjois-Karjalan kehittämisessä

Pohjois-Karjalan talous- ja turvallisuusympäristö on muuttunut täysin Ukrainan sodan vuoksi. EU:n Venäjälle asettamat pakotteet tuntuvat selvimminkin juuri itärajan maakunnissa. Euroopan unioni pitää tärkeänä EU:n itärajan alueiden tukemista ja ehdottaa sitä tulevassa monivuotisessa rahoituskehityksessä. Tähän tulee panostaa myös kansallisesti.

Pohjois-Karjala kuuluu myös EU:n tunnistamien maantieteellisten haasteiden alueisiin: maakunnassa on harva asutus, pitkät välimatkat ja kylmä ilmasto. EU-rahoituksella on suuri merkitys alueen kilpailukyyn vahvistamisessa. Itäraja-paketin on oltava 1,5 miljardia ja pohjoisten harvaan asuttujen alueiden tuen 500 miljoonaa euroa.

1. Itäraja-paketti mahdollistaa itärajan maakunnille myös elinvoiman vahvistamisen

Hallitusohjelman lähtökohtana on Pohjois-Karjalan ja muiden raja-alueiden elinvoimaisuuden parantaminen ja asutuna pitäminen. Itäiset ulkorajat kantavat kokoaan suurempaa vastuuta koko EU:n Venäjän vastaisista pakotteista. Ne ovat etulinjana paitsi kansalliselle, myös koko EU:n turvallisuudelle.

Sisäisen turvallisuuden kehittämisen lisäksi EU:n Itäraja-paketin tulee sisältää myös raja-alueiden elinvoimaisuuden, yritysten kilpailukyyn, energiainfrastruktuurin investoinnit ja saavutettavuuden.

OECD esittää neljää pilottikonaisuutta, joilla voitaisiin vastata Suomen itärajan maakuntien geopolitiisiin haasteisiin. Ne ovat

- investointeja vauhdittava erityistalousalueen pilotti,
- työvoiman saatavuuteen keskittyvä osaajapilotti,
- pk-yrityksiä tukeva Finnveran rahoituspilotti sekä
- turvallisuuteen ja varautumiseen liittyvät kaksikäyttöiset kehittämisratkaisut.

Tulevaan Suomen kansalliseen ja alueelliseen suunnitelmaan sisällytetään erikseen itärajamakunnille kohdennettu osio.

2. Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden erityiskohtelu on rahoituksen kohdentamisen kriteeri myös kansallisesti

EU:n tavoitteena on tasoittaa alueiden välisiä kehityseroja tukemalla heikommassa rakenteellisessa asemassa olevia alueita, kuten Itä- ja Pohjois-Suomen seitsemää maakuntaa. Myös Suomen tulee noudattaa EU:n liittymissopimusta.

Maantieteellisiin haittoihin perustuva lisärahoitus ohjelmakaudelle 2028–2034 on välttämätön alueen elinvoiman, osaamisen, kilpailukyyn, kokonaisturvallisuuden ja kestävä kasvun vahvistamiseksi. Aiemmat ohjelmakaudet ovat osoittaneet, että maakuntien kehityseroja on saatu pienennettyä, mutta niitä on edelleen merkittävästi.

Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden tukea ei ole korvamerkitty komission ehdotukseen, joten se on kansallisen päätöksenteon varassa. Tämän vuoksi se on kirjattava hallitusohjelmaan ja sille on varattava erillinen osio Suomen kansallisessa ja alueellisessa kumppanuussuunnitelmassa. Lähtötasona pitää olla vähintään nykykausi, joka indeksikorjattuna on noin 50 €/henkilö/vuosi. Tämä on myös Euroopan alueiden komitean ehdotus.

214 000

Venäläistä matkailijaa vuonna 2019.

Taloudellinen vaikutus 27 milj. €/vuosi.

10 %

Pohjois-Karjalan teollisuuden viennin osuus Venäjälle ennen Ukrainan sotaa.

Kaksinkertainen verrattuna koko Suomeen.

300 km

- Yhteistä rajaa Venäjän kanssa
- Raja suljettu
- Rajarahat menetetty
- Saimaan kanava ei käytössä

EU-rahoituksen osuus Pohjois-Karjalan kehittämisrahoituksesta maakuntaohjelmakaudella 2021–2025.

Yhteensä 214 milj. €.

97 %

2 Kansalliset esteet purettava itäisen Suomen energiainvestointien tieltä

Itäisen Suomen ja Pohjois-Karjalan elinvoiman kasvun ratkaiseva käänne tapahtuu puhtaan siirtymän investointien käynnistyessä. Energiamurroksen ja siihen liittyvien miljardien eurojen investointien esteet ovat kansallisia: Fingridin vahvinta kantaverkkoa ei ole vielä ulotettu itäisimpään Suomeen ja toisaalta tuulivoiman rakentaminen on estynyt aluevalvontasyistä. Ratkaisut ovat olemassa, kyse on tahdosta. Nyt on aika yhdistää turvallisuusratkaisut ja elinvoima sekä vahvistaa itäisimmän Suomen energiainfraa.

1. Fingridin 400 kV kantaverkon rakentaminen itäisimpään Suomeen

- Huutokoski-Kontiolahti 100 M€
- Vaaralinja: alustava reittisuunnittelu 0,5 M€, YVA + yleissuunnitelma 8 M€

Pohjois-Karjalan vireillä olevat energiahankkeet (n. 2,7 mrd. €: datakeskukset, tuuli- ja aurinkovoima, vety) eivät etene ilman kantaverkon vahvistamista. Nykyinen 400 kV verkko ei ulotu alueelle.

Huutokoski-Kontiolahti-yhteys on saatettava valmiiksi Fingridin esittämän aikataulun mukaisesti vuoteen 2033 mennessä.

Tarvittavat toimenpiteet:

- Investointipäätös Huutokoski-Kontiolahti viipymättä ja yhteys käyttöön viimeistään 2033.
- Vaaralinjan jatkosuunnittelu (Kainuu-Pohjois-Karjala-Etelä-Karjala) niin, että yhteys on valmis ennen vuotta 2035.
- Lupaprosessien nopeuttaminen (erityisesti lunastusluvut)

2. Ilmavalvonnan suorituskykyä vahvistamalla Itä-Suomen tuulivoimapotentiaali käyttöön

Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa hyväksytyjen tuulivoima-alueiden potentiaali on noin 5 mrd. €. Toteutumisen edellyttää tuulivoiman ja aluevalvonnan yhteensovittamista.

Tarvittavat toimenpiteet:

- Pohjois-Karjalaan tuulivoimatuotannon kokeilualue: Puolustusvoimille toimeksianto valmistella ratkaisu ilmavalvonnan vahvistamiseksi siten, että tuulivoimarakentaminen mahdollistuu myös itäisimmässä Suomessa.
- Rahoitus: kansallinen + EU/Nato

Vaihtoehtoinen malli (jos kansallista ratkaisua ei synny):

- Itäisen Suomen vaihtoehtoisten energiamuotojen investointeja (mm. hajautetut energiaratkaisut, energian varastointi) vauhditetaan kansallisilla erityistoimilla.
- Luodaan malli, jolla itärajan kunnille kompensoidaan menetettyjä tuulivoimaverotuloja (esim. meritulivoiman kautta).

73 %

Uusiutuvan energian osuus kulutuksesta Pohjois-Karjalassa.

550

Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa potentiaalinen tuulivoimaloiden määrä.

Lähes aina tuulivoimahankkeiden suunnittelu on pysähtynyt tutkavaikutuksiin.

2,7 mrd.€

Vireillä olevien energiahankkeiden arvo.

Maakuntakaavassa osoitetun tuulivoimapotentiaalın arvo.

5 mrd.€

3 Saavutettavampi Suomi on kilpailukyisempi

Liikennepolitiikassa voidaan saavuttaa enemmän vähemmillä resursseilla siirtämällä painopistettä uusista megahankkeista nykyverkon kunnossapitoon ja keskeisten pullonkaulojen poistamiseen. Samalla on varmistettava elinkeinoelämän kuljetusten sujuvuus ja kansainväliset yhteydet.

Saavutettavuuden tavoitteena tulee olla kolmen tunnin yhteys pääkaupunkiseudulle. Nykyisin tämä toteutuu vain lentoliikenteellä. Pohjois-Karjalan kehitys edellyttää tehokkaampia yhteyksiä HaminaKotkan satamaan, pääkaupunkiseudulle sekä maailmalle.

1. Karjalan radan kapasiteetin nosto käyntiin

Karjalan radan kapasiteettia lisätään ja nopeudennostoa edistetään erityisesti Joensuu–Imatra-osuudella. Yksiraitainen rata on täydessä käytössä ja peruskorjauksen tarpeessa.

Rataverkon peruskorjausta jatketaan myös Joensuusta pohjoiseen. Sähköistäminen käynnistetään Joensuun ja Kontiomäen sekä Joensuun ja Pieksämäen välillä. Kaukoliikenteeseen varmistetaan soveltuva ostopalvelukalusto.

- **Parantaa vientiteollisuuden kuljetuksia ja huoltovarmuutta kustannustehokkaasti.**

2. Lentoyhteyksien parantaminen itäisessä Suomessa

Kolmen tunnin matka-aika on kirjattava alueiden saavutettavuuden kriteeriksi. Joensuun ja Kajaanin lentoyhteyksiä ja palvelutasoa parannetaan. Helsinki–Joensuu-yhteys on keskeinen elinkeinoelämälle, kansainvälisille yhteyksille ja matkailulle.

- **Joensuun lentoaseman vaikutusalueen lentoliikenteen aluetaloudellinen vaikutus on noin 1,8 mrd €.**

3. Lentorata toteutukseen, itärata suunnitellaan valmiiksi

Lentoradan toteutuksesta tehdään päätös ja näin yhdistetään koko Suomen suoraan Helsinki-Vantaan lentoasemaan. Itärata (Kerava–Porvoo–Kouvola) suunnitellaan valmiiksi.

- **Parantaa koko maan saavutettavuutta ja lyhentää matka-aikoja itäisestä Suomesta.**

4. Perusväylänpidon rahoitustason nosto

Perusväylänpidon rahoitus nostetaan tasolle, joka vähentää korjausvelkaa. Painopiste on kunnossapidossa, keskeisissä silloissa, erikoiskuljetusreiteissä, alemman tieverkon toimintakyvyssä, ohituspaikoissa ja nykyisten ratayhteyksien kunnostuksessa. Valtateiden 6 ja 9 pullonkauloja poistetaan.

- **Parantaa liikenteen turvallisuutta, sujuvuutta ja mahdollistaa nopeudennoston.**

5. Laajakaista- ja mobiiliyhteyksien varmistaminen

Digiyhteyksien kattavuus ja toimintavarmuus varmistetaan myös itärajan maakunnissa ja haja-asutusalueilla.

- **Mahdollistaa yritystoiminnan, etätöiden ja digitaalisten palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden.**

Venäjältä Suomeen tuotujen metsäteollisuuden raaka-ainevirtojen määrä vastasi noin 60 000 junavaunua vuodessa.

Liikenne on siirtynyt Suomen sisälle.

60 000

4 Pohjois-Karjalan osaaminen tukee koko maan kasvua ja uudistumista

Pohjois-Karjala on koulutus- ja osaamismaakunta, jonka vahvuudet vastaavat suoraan Suomen keskeisiin haasteisiin: työvoimapulaan, puhtaaseen siirtymään ja teknologiseen kilpailuun. Maakunnan kansainvälisesti kilpailukykyiset osaamisklusterit – metsäbiotalous, fotoniikka ja mineraalitalous – tuottavat ratkaisuja, jotka vahvistavat Suomen vientiä, huoltovarmuutta ja strategista autonomiaa.

Pohjois-Karjalan laaja-alainen, pitkäjänteisesti kehitetty ja tulevaisuuteen katsova koulutus- ja tutkimusjärjestelmä tuottaa osaajia ja innovaatioita aloille, joilla koko Suomi tarvitsee kasvua. Panostukset osaamiseen ovat investointeja Suomen kilpailukykyyn, turvallisuuteen ja talouskasvuun.

1. Vahvistetaan korkeakoulutusta, tutkimusta ja osaamiskeskittymiä

Korkeakoulujen perusrahoitusta kasvatetaan pysyvästi ja TKI-rahoituslain mukaiset lisäykset toteutetaan täysimääräisesti. Aloituspaiikkoja lisätään alueellinen tasapaino turvaten. Tutkimusinfrastruktuurien rahoitus tehdään pitkäjänteiseksi ja ennakoitavaksi. Panostetaan tutkimus- ja kehittämissympäristöihin sekä tuetaan Pohjois-Karjalan metsäbiotalouden ja fotoniikan kaltaisia kansallisesti merkittäviä osaamiskeskittymiä.

- **Toimenpiteet vahvistavat kasvun kannalta välttämättöntä tuottavuuskehitystä, innovaatioita ja vientiä.**

2. Varmistetaan osaavan työvoiman saatavuus

Ammatillisen koulutuksen rahoitus pidetään vähintään nykyisellä tasolla ja rahoitusmallissa huomioidaan alueelliset erityispiirteet. Toiminnanohjauksen kokeiluun resursoidaan riittävästi, ja koulutuksen järjestäjille mahdollistetaan joustavat, työelämälähtöiset ratkaisut.

- **Tukee talouskasvua, huoltovarmuutta ja yhteiskunnan toimintakykyä myös kriisitilanteissa.**

3. Luodaan kansallinen jatkuvan oppimisen malli

Luodaan työelämälähtöinen jatkuvan oppimisen järjestelmä, joka yhdistää eri koulutusasteet. Rahoitusta suunnataan modulaariin ja nopeasti toteutettaviin koulutuksiin. Koulutuksen saavutettavuutta parannetaan hyödyntämällä digitaalisia ja monimuotoisia toteutustapoja.

- **Tukee erityisesti rakennemuutostilanteita ja mahdollistaa työvoiman nopean uudelleenkoulututtamisen.**

4. Kansainväliset osaajat osaksi työmarkkinoita

Vahvistetaan kansainvälisten opiskelijoiden suomen kielin oppimista ja saatetaan opiskelijat ja työnantajat yhteen harjoittelujen ja opinnäytetöiden kautta sekä tuetaan puolisoitten työllistymistä.

- **Toimiva osaajamaahanmuuton malli tukee Suomen kasvua.**

29 000

Tutkinto-opiskelijaa, joista 13 000 korkeakouluopiskelijoita.

Itä-Suomen yliopisto on Suomen monialaisin tiedeyliopisto.

1.

Suomen suurin fotoniikan tutkimuksen ja koulutuksen keskittymä on Joensuussa.

Fotoniikka on keskeinen teknologia puolustuksessa, terveysteknologiassa, kvanttiteknologiassa ja puhtaassa siirtymässä.

1.

Pohjois-Karjala on Suomen vahvin metsäbiotalouden tutkimus-, kehitys- ja innovaatioalue.

- Vieraskielisten osuus Pohjois-Karjalan noin 161 000 asukkaasta.
- Ulkomailta muutti 1 603 ihmistä Pohjois-Karjalaan vuonna 2025.

7,1 %

5 Monimuotoinen luonto on arvokas perintö tuleville sukupolville

Lajien elinvoimaisuuden ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen edellyttää vaikuttavia toimia muun muassa uhanalaisten vaelluskalakantojen elvyttämiseksi. Erityisesti järvilohen ja järvitaimenen luontaisen elinkierron palauttaminen on keskeistä Saimaan vesistöalueen ekologisen tilan kannalta.

Pohjois-Karjalassa keskeisiä kohteita ovat Palokin kosket sekä Pielisen valuma-alueen virtavedet, joissa voidaan merkittävästi parantaa vaelluskalojen lisääntymisedellytyksiä. Vaelluskalahankkeita on tärkeä edistää laajassa yhteistyössä niin, että paikallinen hyväksyttävyyys varmistetaan.

Ilmastotyössä kyse ei ole pelkästään päästöjen leikkaamisesta, vaan myös uuden liiketoiminnan ja työpaikkojen luomisesta. Pohjois-Karjala on yksi maamme viidestä hiilineutraalista maakunnasta ja lähes jokaisella maakunnan kunnalla on uusi ilmastosuunnitelma.

1. Luontaisesti lisääntyvät, elinvoimaiset vaelluskalakannat Saimaalla ja Pielisellä

- Palokin koskien ennallistamis päätös ja toteutus yhteistyössä valtion, energiayhtiön ja kuntien kanssa siten, että korvausratkaisut ovat riittävät ja selvityshenkilö Esa Härmälän esittämät reunaehdot täyttyvät.
- Pielisen alueen virtavesien (mm. Lieksanjoki, Saramojoki, Koitajoki) kunnostus ja vaellusesteiden poistaminen.
- NOUSU-ohjelman jatkaminen ja rahoituksen vahvistaminen vaelluskalakantojen elvyttämiseksi.

2. Luontomatkatiluu vahvistuu panostamalla Metsähallituksen luontopalveluihin

Metsähallituksen luontopalveluiden rahoitusleikkaukset ovat heikentäneet kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kunnossapitoa sekä vaikuttaneet suoraan luontomatkailuun. Vaikutukset näkyvät erityisesti itäisessä Suomessa, jossa on useita merkittäviä kansallispuistoja ja eräretkeilykohteita, kuten Koli.

Säästöjen seurauksena ylläpidettäviä kohteita ja reittejä on karsittu, ja vastuuta on siirtynyt kunnille.

- Metsähallituksen luontopalveluiden rahoituksen nostaminen riittävälle tasolle.
- Kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden rahoituksen vahvistaminen hallituskaudella.

80 %

väestöstä asuu ilmastotyöhön sitoutuneessa Hinku-kunnassa.

Pohjois-Karjalan 13:sta kunnasta 11 kuuluu Hinku-verkostoon.

Pohjois-Karjalan kansallispuistot: Koli, Kolovesi, Patvinsuo ja Petkeljärvi.

Kansallispuistojen ja Ruunaan retkeilyalueen kävijämäärä.

4

350 000

6 Hyvinvointi luo kasvua

Suomen kasvu ja kilpailukyky rakentuvat elinvoimaisille kunnille ja toimiville hyvinvointialueille. Julkisen talouden muutokset, sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus sekä kuntien kasvavat vastuut työllisyyden hoidossa ovat kuitenkin heikentäneet erityisesti harvaan asuttujen alueiden investointikykyä ja mahdollisuutta turvata peruspalvelut.

Rahoitusjärjestelmien on perustuttava nykyistä paremmin todelliseen palvelutarpeeseen ja alueiden erilaisiin olosuhteisiin. Kuntien ja hyvinvointialueiden kyky turvata palvelut, investoinnit ja aluekehitys on keskeinen osa koko Suomen kasvua ja hyvinvointia.

Kulttuuri ja luova talous vahvistavat hyvinvointia, yhteisöllisyyttä sekä alueiden veto- ja pitovoimaa. Kulttuuri on sivistyksellinen perusoikeus ja identiteetin rakennusaine, ja sen saavutettavuus tulee nähdä osana yhteiskunnan kestävyyttä ja kokonaisturvallisuutta.

1. Kestävä kuntatalous turvaa peruspalvelut kaikille

- Valtionosuusjärjestelmän on perustuttava nykyistä vahvemmin palvelutarpeeseen kuntien tulotaso huomioon.
- Verotulojen taseus on säilytettävä keskeisenä osana järjestelmää.
- Kiinteistövero on huomioitava täysimääräisesti osana kuntien tulopohjaa ja tasauksen kokonaisuutta.
- Joensuun seutu on otettava MAL-sopimusmenettelyn piiriin.

2. Hyvinvointialueiden rahoitus perustuttava todelliseen palvelutarpeeseen

- Rahoitusmallin uudistaminen siten, että palvelutarve on keskeinen ja ohjaava tekijä rahoituksen määrittämisessä.
- Siirtymätasausjärjestelmän poistaminen tai merkittävä uudistaminen, jotta tarveperusteinen rahoitus ei leikkaannu.

- Hyvinvointialueindeksin säätäminen vuosittain tasa-puolisten säästöjen toteuttamiseksi.
- Riittävän rahoitustason turvaaminen, jotta lakisääteiset palvelut voidaan järjestää kaikilla alueilla.
- Pohjois-Karjala on säilytettävä jatkossakin omana hyvinvointialueena.

3. Kulttuurin yhdenvertainen saavutettavuus sekä vahvat edellytykset taiteelliselle työlle ja luovan talouden kehitykselle

- Palautetaan kuntien kulttuuritoimintalaissa mainittu valtionrahoitus kuntien kulttuuritoiminnan kehittämiseksi ja investointiavustukset kulttuuritilojen peruskorjaus- ja perustamishankkeisiin.
- Vahvistetaan kulttuurin saavutettavuutta suuntaamalla erillisrahoitusta kulttuurin alueelliseen saavutettavuuteen erityisesti maaseutualueilla.
- Korjataan kulttuurialan epätyypillisiin työsuhteisiin liittyvät ongelmat sosiaali- ja työttömyysturvan järjestelmissä.

55 milj.€

Vuonna 2026 Pohjois-Karjala menettää hyvinvointialueiden siirtymätasauksessa 55 milj. €, kun samaan aikaan esim. Helsinki voittaa 117 milj. €.

Asukasta kohden Pohjois-Karjala menettää 340 euroa, mikä on koko Suomessa suurin summa.

119,2

Pohjois-Karjalan ikävakiomaton sairastavuusindeksi, kun koko maa 100.

Sairastavuusindeksi on maan viidenneksi korkein Pohjois-Karjalassa.

3,1 %

Kulttuurialan osuus Suomen bruttokansantuotteesta vuonna 2022.

Esim. metsätalouden osuus alle 2 %.

Pohjois-Karjala on kasvun ja turvallisuuden investointi koko Suomelle

1. Sisällytetään EU:n Itäraja-pakettiin myös raja-alueiden elinvoimaa vahvistavia toimia ja investointeja
2. Rakennetaan Fingridin 400 kV kantaverkko myös Pohjois-Karjalaan
3. Nostetaan Karjalan radan kapasiteetti elinkeinoelämän ja huoltovarmuuden tarpeita vastaavaksi
4. Uudistetaan kuntien ja hyvinvointialueiden rahoitus todellisen palvelutarpeen mukaiseksi
5. Panostetaan kansainvälisesti kilpailukyisiin osaamiskeskuksiin: metsäbiotalous, fotonikka ja mineraalitalous
6. Nähdään luonnon monimuotoisuus, ilmastotyö ja luontomatkailu kasvun mahdollisuutena

Lisätiedot:

maakuntajohtaja Markus Hirvonen
p. 050 357 7739, markus.hirvonen@pohjois-karjala.fi

yhteysjohtaja Jarno Turunen
p. 0400 818 352, jarno.turunen@pohjois-karjala.fi

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto